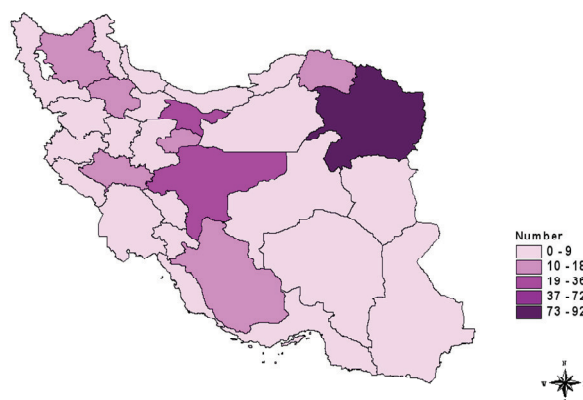

«بیماری کیست هیداتید»

۱- تعریف بیماری

یک بیماری انگلی است که توسط نوعی انگلی به نام کرم اکینو کوکوس گرانولوسوس ایجاد می‌شود. نوع بالغ این کرم که خیلی کوچک است در روده باریک سگ زندگی می‌کند. انسان و حیوانات نشخوارکننده (گاو، گوسفند و بز) در اثر خوردن آب، سبزیجات و علوفه آلوده به تخم انگل، به مرحله نوزادی انگل مبتلا می‌شوند که این مرحله به نام کیست هیداتید معروف است (کیست هیداتید کیسه‌های آبکی است که محتوای مرحله نوزادی انگل بوده و در اعضای مختلف بدن ممکن است به وجود آید). کبد و ریه بیشترین آلودگی را داشته و در درجه بعد کلیه، مغز، محوطه شکم، استخوان و سایر اعضای بدن را هم گرفتار می‌کند.

پراکندگی جغرافیایی کیست هیدانید در استانهای کشور سال ۱۳۸۷

شکل انگل در بدن سگ

۲- اهمیت بیماری

اهمیت این بیماری به دلیل گرفتاری اعضای مختلف بدن انسان است که با عوارض و علائم مختلف همراه می‌باشد. از طرف دیگر چون اساسی‌ترین راه درمان در انسان جراحی و خارج کردن کیست از عضو آلوده است لذا مخارج سنگینی را به علت عود مکرر متوجه خانواده و مملکت وارد می‌کند. این بیماری همچنین به علت آلودگی اندام‌ها و اعضای مختلف در نشخوارکنندگان سبب خسارات اقتصادی فراوانی می‌گردد.

۳- راههای انتقال بیماری در انسان و حیوانات

همانطور که ذکر شد نوع بالغ انگل در داخل روده باریک سگ و نوزاد آن (کیست هیداتید) در بدن نشخوارکنندگان و انسان است. لذا انسان و نشخوارکنندگان با خوردن آب- سبزی و علوفه آلوده به تخم انگل و یا تماس انسان با سگ به بیماری مبتلا می‌شوند. سگ نیز با خوردن اندام‌های آلوده به کیست به نوع بالغ انگل مبتلا می‌شود.

۴- علایم بیماری در انسان و حیوانات

در سگ هیچ علامت مشخصه‌ای معمولاً وجود ندارد.
در حیوانات نشخوارکننده و انسان علایم بیماری بستگی به گرفتار شدن عضو آلوده دارد که می‌تواند تظاهرات مربوط به هر کدام از اعضای کبد-ریه-کلیه-مغز-طحال و سایر اعضا بدن باشد.

۵- درمان بیماری در انسان

درمان بیماری معمولاً در انسان از طریق عمل جراحی و خارج کردن کیست از بدن است که آن هم باید با ظرافت خاصی انجام شود تا از عود بیماری جلوگیری شود.

۶- درمان بیماری در سگ

در صورت آلودگی سگ به راحتی با دادن داروی ضد انگل درمان پذیر بوده و حتی توصیه می شود که جهت رفع آلودگی در این حیوانات مرتباً زیر نظر

دامپزشکی هر چند ماه یکبار از داروی ضد انگل استفاده شود. بنابراین کسانی که دارای سگ خانگی و گله می باشند باید این موضوع را مدنظر داشته باشند.

۷- راه های پیشگیری و کنترل بیماری

از طرق زیر به راحتی بیماری قابل پیشگیری و کنترل است که در این زمینه ها نقش آگاهی مردم در زمینه راه های انتقال بیماری و رعایت نکات بهداشتی از اهمیت بیشتری برخوردار است.

۷-۱- آگاه نمودن مردم در زمینه مصرف سبزیجات به نحوی که سبزی باید کاملاً با مواد ضد عفونی کننده و مواد پاک کننده شستشو و بعد مصرف گردد (۵/۰ سی سی مایع ظرفشویی در دو لیتر آب، سبزی ها را به مدت ده دقیقه در مایع قرار داده و سپس با آب معمولی کاملاً شستشو و مصرف نمود).

۷-۲- کسانی که دارای سگ خانگی و گله هستند می باید تماس محدودی با آنها داشته باشند (زیرا موی بدن آنها نیز آلوده به تخم انگل می تواند باشد). نگهداری این حیوانات باید تحت نظر دامپزشک با معاینه دوره ای

مرتب و استفاده از داروهای ضد انگل همراه باشد و از لمس کردن آنها نیز خودداری گردد.

۳-۷- از کشتار حیوانات (گاو، گوسفند و بز) در خارج از کشتارگاه اکیداً خودداری و این کار در کشتارگاههای بهداشتی صورت پذیرد. ضمناً مردم در این خصوص همکاری لازم را باید معمول داشته از خرید گوشت و فرآورده‌های دامی که معاینه نشده و مهر بهداشتی نداشته باشند خودداری نمایند.

۴-۷- بازرسی لاشه و اندام‌ها در موقع کشتار و ضبط و معدوم نمودن اندام‌های آلوده به کیست، به نحوی که این اندام‌ها را از دسترسی سگ دور نگهداشته و حتماً سوزانیده و یا دفن بهداشتی نمود.

۵-۷- مبارزه با سگ‌های ولگرد شامل معدوم نمودن آنها از طرق مختلف و همچنین جمع‌آوری و دفن صحیح زباله نقش مهمی در کاهش جمعیت آنها و مبارزه با این بیماری و سایر بیماری‌هایی که از طریق سگ به انسان منتقل می‌شود خواهد داشت.

لازم به توضیح است که بهورز خانه بهداشت در خصوص آگاه نمودن مردم، دامداران و افرادی که در ذبح دام دخالت دارند در ارتباط با موارد فوق می تواند نقش مهمی را ایفا نماید.

در زمینه جمع آوری اطلاعات و ثبت موارد با توجه به اینکه تشخیص بیماری کاری مشکل و فقط در بیمارستان و زیر نظر جراح یا متخصص عفونی انجام می شود، لذا ثبت اطلاعات مربوط به موارد در بیمارستان و در فرم های مراقبت این بیماری صورت گرفته و از آنجا به مرکز بهداشت شهرستان به صورت ماهیانه گزارش می شود.